

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

— 300. — 't Portiertje van Roeselare. — 301. De Kleine Tooneelspeelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. — 306. De Wonderbare Redding. — 307. Fiere Margriet van Leuven. — 310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. — 312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Teekens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan. — 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het Gezin van den Visscher. — De Wilde Cow-Boy. — 323. Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen. — 325. Kerstmis in de Sneeuw. — 326. Een angstig avontuur. — 327. De Reis in den Nacht. — De Zwarte Bende. — 329. Het licht in de Wildernis. — 330. De dankbare Soldaat. — 331. Een keer Wildstrooper. — 332. Het Wonderland. — 333. Het Verloren Testament. — 334. In veilige Haven. — 335. De wonderbare reis van schipper Bontekoe. — 336. Een brutale Feeks. — 337. Vaders vertrouwen. — 338. De vlucht over de Schelde. — 339. Neel's avontuur. — 340. De Zwarte Ruiters. — 341. De Held van Afrika. — 342. De Pleegzoon van den Bedelaar. — 343. Het beleg van den Ravenburg. — 344. Een avontuurlijke vakantie. — 345. De vriend van den Indiaan. — 346. De Pelgrims en de Roofridder. — 347. De twee Gemzenjagers. — 348. Het verloren Koffertje. — 349. De Held van Maldegheem. — 350. Het verlaten Huis. — 351. De schat in den Kelder. — 352. — Het huis in de Dennen. — 353. De vriend van den Zeekapitein. — 354. De gestrafte Hoogmoed. — 355. Grootmoeders helpers. — 356. Een Vlaamsche jongen in Amerika. — 357. De jonge Kolonist. — 358. De herder van de Hooglanden. — 359. Na lijden komt verblijden. — 360. De twee Robinson Crusoe's. — 361. Edelmoedigheid beloond. — 362. De Durver. — 364. De Durver in de Prairie. — 365. De jonge Hovenier. — 366. De sluwe Goochelaar. — 367. De valsche Boudewijn. — 368. De zonderlinge Bezoeker. — 369. De schrik van het Dorp. — 370. De Plaggeest. — 371. Bij de Eskimo's. — 372. Ewyn, de lijfeigene. — 373. De eenzame hoeve. — 374. Het Schot in den Avond. — 375. De Stiefmoeder. — 376. Gescheiden Vrienden. — 377. Het Avontuur der Kerstzangers. — 378. Hoogmoed gebroken. — 379. De Cirkusjongen. — 380. Uit het Cirkus. — 381. Het Spookschip.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag ze in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Drukkerij R. Bracke-Van Geert, Baasrode.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr. 396

A. HANS

De Slaven van Oostende

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

DE SLAVEN VAN OOSTENDE

I.

— Bert!

Vrouw Petersen riep het aan het laddertje, dat uit het keukentje van haar kleine woning, in de Schippersstraat te Oostende, naar den zolder leidde.

— Ja, moeder! klonk het van boven terug, want Bert bleek reeds wakker te zijn.

— Het is tijd, waarschuwde de vrouw nog eens.

Ze hoorde gestommel boven. Haar zoon stond dadelijk op. Het was nog zoo vroeg. Het werd pas licht.

Moeder zuchtte. Straks ging haar jongen naar zee. Hij was pas vijftien jaar. Reeder Smets had hem als dekjongen aangenomen op zijn koopvaardijschip de « Prins Eugeen », dat naar Indië moest. Want scheepvaart en handel — het was 't jaar 1724 — herleefden nu wat te Oostende.

Veel knapen van de oude zeestad wilden naar zee. Dat zat hun in het bloed. Er waren trouwens

bijna geen andere verdiensten, dan de visscherij en nu de groote vaart.

Bert's vader was verleden jaar gestorven, na een langdurige ziekte. Moeder verdiende voor haar en voor Bert en twee dochtertjes, Manda en Louisa, den kost door met visch te leuren, netten te breien en hier en daar uit werken te gaan, maar ze had het zwaar. Bert was nu blijde zelf wat te verdienen voor moeder. En hij zou uit den kost zijn. Dat beteekende ook al heel veel, want zoo'n kloeke jongen kon veel eten.

Bert kwam naar beneden, en wenschte moeder goeden morgen. Hij keek naar de klok.

— Vijf uur... om zes uur aan boord, ik zal goed op tijd zijn, moeder.

— Ja... Dat moet ook... Wat zal ik u missen... Wel een jaar weg... dat is lang.

En vrouw Petersen veegde een traan weg. Bert sloeg haar de armen om den hals.

— Moeder, maak me nu niet treurig, sprak hij. Ik vertrek met goed. Ik ben zoo blij, dat ik eindelijk wat kan verdienen. Ik zal heel veel aan u denken. En de tijd zal wel omvliegen...

— Ge zijt een beste jongen... Ik zal elken avond voor u bidden... Ja, ge meent het zoo goed... Maar ik had u liever aan den wal gehouden.

— En wat zou ik hier doen?

Er werd op de deur geklopt. Bert deed open.

— Frans! riep hij verrast uit. Gij al uit uw bed!

Een jongen van een jaar of zestien trad binnen. Hij was als een heertje gekleed.

— Ik ben vroeg opgestaan, om met u mee te gaan naar het schip, zei hij.

— Dat vind ik plezierig, Frans.

— We zijn toch altijd goede kameraden geweest, hé!

— En nog!

Frans was de zoon van een klerk en schreef ook op het kantoor van den reeder.

— De «Prins Eugeen» zal vandaag wel vertrekken, beweerde hij. Alles is aan boord voor de groote reis. En de wind zit goed. O, wenschte de jonge klerk, ik wilde, dat ik mee mocht. Ik had gevraagd, als schrijver op het schip te dienen, maar de baas vond me te jong. Ik moet nog eenige jaren geduld hebben. Wat zult ge veel zien, Bert!

— Ja, vreemde zeeën en landen... en zwarten!

— Als die u maar geen kwaad doen, vreesde moeder. Vrouw Bette zei me gisteren, dat ge in streken komt, waar wilden wonen, die menschen opeten.

— Maar die zijn bang van de blanken, verzekerde Frans. En Bert zal daar nooit alleen aan wal gaan. Er zijn wel 70 mannen aan boord van

de «Prins Eugeen», vrouw Petersen. En er staan flinke kanonnen aan dek. Daar zouden de zwartjes wel eerbied voor hebben.

Moeder begreep, dat ze haar zoon niet mocht ontmoedigen. Ze lachte hem toe, terwijl ze zijn brood sneed.

De zusjes sliepen nog en Bert zou ze niet wekken. Na den middag konden ze met moeder naar de haven komen voor het afscheid. Bert moest nu vroeg aan boord zijn om te werken. Hij was vooral in dienst van den kapitein en moest ook den kok wat helpen om de provisie in de bergplaatsen te schikken.

Maar nu had hij den laatsten nacht thuis geslapen en ook voor de laatste maal at hij bij moeder.

Hij had niet veel eetlust echter. 't Pakte hem toch ook, dat hij zoo ver weg ging van moeder, hoe hij zich op de reis had verblijd.

— 't Wordt tijd, zei vrouw Petersen.

Bert stond op. Zijn oliezak was klaar. De knaap deed wat vreemd. Hij ging naar het achterkeukentje en veegde gauw een traan af. Hij moest zich goed houden. Een zeeman mocht toch niet weenen. Hij kwam terug.

— Dus, moeder, om één uur komt ge met Manda en Louisa.

— Ja, zeker...

— Dan zien we elkaar nog...

— Ja...

Maar vrouw Petersen trok nu al haar jongen tegen zich en kuste hem innig.

— God beware u, Bert, zei ze, diep ontroerd. Doe uw best aan boord, wees altijd gehoorzaam en denk aan wat vader en ik u geleerd hebben.

— O ja, moeder!

— Als er iets is, spreek dan met den kapitein; mijnheer Gezelle is een brave man... Door hem zijt ge aan boord geraakt. Hij heeft uw vader goed gekend en wil u voort helpen in de wereld.

Moeder had dat al meer gezegd, maar ze wilde nog zoo veel herhalen. Doch Bert moest heen. Hij sloeg zijn zak op den rug en sprak:

— Kom, Frans!

Zijn kamaraad groette de weduwe, die op haar lippen beet, om haar snikken te weerhouden.

De burens sliepen nog. De straat lag verlaten. Aan den hoek keek Bert nog eens om, en wuifde naar moeder, die aan de deur stond.

— Ge zijt een gelukkige kerel, zei Frans. Ik zit straks weer op mijn kruk voor mijn lessenaar op papier te krassen. Elken dag hetzelfde! Altijd binnen. En als ik eens naar buiten kijk, dan krijg ik een snauw van den boekhouder. Maar gij zult veel zien.

— Ik ga gaarne naar zee. Het doet toch aardig, zoo van moeder te vertrekken.

Ze kwamen aan de haven, waar de «Prins

Eugeen » lag, een flink schip, maar niet veel ruimer dan een huidig, modern binnenvaartuig.

Men was er al weer aan het laden. De « Prins Eugeen » kon wel twee jaar weg blijven en moest dus van alles meenemen. Er voeren heeren mee, die voor den reeder in den vreemde handel zouden drijven. Men had daarom ook een schrijver noodig, en Frans had gaarne die betrekking verworven. 't Is te begrijpen, dat men hem daarvoor nog te jong vond.

Daar Frans op het kantoor der reederij werkte mocht hij mee aan boord. Bert toonde hem zijn hangmat in het volkslogies, waar hij zijn zak met linnen en kleeren neerzette.

— O, ik wilde, dat ik ook mee kon. Ik zal mijn leven niet op die kruk verslijten, verzekerde Frans.

Bert moest nu naar den kok. Die liet hem allerlei goederen weg bergen. En toen het wat later werd, moest de scheepsjongen nog haastig boodschappen doen in de stad.

Frans vergezelde hem, tot hij naar zijn kantoor moest.

— Ik zal u zien weg varen, we komen allemaal naar de haven, zei hij.

II.

Een man met goedig, maar krachtdadig gelaat en die ringetjes in zijn ooren droeg, klopte op de deur van 't nederig huis der Schipperstraat.

Vrouw Petersen deed open

— O, kapitein Gezelle, zei ze, met eerbied. Kom binnen als 't u belieft.

— Eventjes... Bert is zeker al aan boord...

— O ja, hij moest er om zes uur zijn.

— 't Is flink, dat hij op zijn tijd past. Gij zijt nu natuurlijk wat verdrietig.

— Verdrietig, ja, maar toch ook dankbaar, dat gij zoo voor mijn jongen wilt zorgen, kapitein.

— Zijn vader was een vriend van mij. Wel, mensch, wees gerust, ik zal op uw jongen letten.

— Dat weet ik wel...

— Maar ik wilde het u toch nog eens komen zeggen. Neen, ik zet me niet meer, vervolgde Jozef Gezelle, toen vrouw Petersen hem een stoel toeschoof. Ik moet ook naar boord. Er is nog veel te doen. Dat is altijd zoo bij een vertrek. En de baas dient zijn oog over alles te laten gaan. Zijn de meisjes naar school?

— Ja, maar van middag mogen ze thuis blijven om hun broer te zien vertrekken.

— O, natuurlijk! Nu vrouw, God zegene u

en de kleinen. Houd goeden moed. Een is er nu uit den kost en in de verdienste. Dat verlicht uw zorgen. Als Bert zijn best doet, gaat hij flink vooruit. Stel het goed en wees kloek.

— Ik wensch u een gelukkige reis, kapitein...

— Dank u! En tot ziens! De tijd vliegt snel.

Jozef Gezelle, de kapitein van de «Prins Eugeen», en een bekwaam zeeman, stapte heen. Menige kennis hield hem nog op. Gezelle werd te Oostende zeer geacht.

Eindelijk kwam hij aan boord. 't Eerste wat hij deed, was het volk te monstereen. Niet allen waren Oostendenaars. Sommige matrozen kwamen van andere steden en zelfs van andere landen.

Een — een zware kerel met ruw gelaat — tui- melde over een ketting. Brommend stond hij op. Hij schopte naar de ketting.

— Zeg, jongen, die ketting kan er niet aan doen, dat gij dronken zijt, sprak de kapitein.

— Ik ben niet dronken.

— Niet? Ik heb al gezien, dat gij het heele dek noodig hebt. Zeker den heelen nacht gewal- lebakt en uw handgeld verbrast, eer ge het ver- diend hebt.

De bemanning kreeg twee maanden loon voorop.

De matroos wilde nog tegenspreken.

— Geen praatjes meer... Vooruit, naar uw hangmat... met een zatterik kunnen we nu niets doen. Ge zult uw achterstel wel inhalen bij de wacht! hernam de kapitein.

Hij joeg den man naar beneden.

— Hoe heet die kerel? vroeg hij aan den bootsman.

— Toon Claas, kapitein... Hij is van Duin- kerke. Ik vrees, dat we nog last van hem zullen hebben.

— Houd hem in 't oog. Ja, er is koren en kaf.

— Er ontbreken nog twee matrozen.

— Die zullen wel met hun handgeld gedese- rteerd zijn. Zulke bedriegers hebt ge altijd. Wie zijn het?

De bootsman gaf de namen: Karel Willems en Pol Jans.

— 't Zijn beide Oostendenaars, voegde hij er bij.

— Dan zal ik ze nog laten opsporen. Ze zullen misschien in het «Vergulde Anker» zitten. Daar heeft de baas er het handje van zeevolk hun geld afhandig te maken. Waar is Bert Petersen? Ik zal hem met een briefje naar den waterschout zenden.

Bert kwam juist uit de stad terug, zwaar bela- den. Hij moest er dus weer op uit.

Tegen den middag bracht de politie de twee

matrozen, Karel Willems en Pol Jans, geboeid aan boord. De waterschout kwam ook mee.

— Ze zaten weggedoken op den zolder in het « Vergulde Anker », vertelde hij

— Lafaards! Het geld opstrijken en dan te bang om naar zee te gaan. En nu nog grimmig kijken! We zullen u een dag in de ijzers sluiten. Dan kunt ge daar uw roes uitslapen, zei de kapitein.

Hij moest streng zijn, om de ruwe en oproerige gasten onder de matrozen in toom te houden.

De twee gestraften werden weg gebracht naar het gevangnishok van het schip.

III.

Ons land was in dien tijd onder heerschappij van Oostenrijk en daarom waaide van de « Prins Eugene » de keizerlijke vlag, toen ze gereed lag voor de groote reis.

Er was veel volk op de kade, familieleden en belangstellenden. De heeren, die voor den handel meevoeren, spraken nog met den reeder. De bemanning mocht niet meer aan wal. De kapitein moest er goed opletten. De een of ander zou nog berouw kunnen krijgen en tusschen het volk weg sluipen. En nu was er geen tijd meer om deserteurs terug te halen. Het schip moest met het gunstig tij over de bank, die voor Oostende lag.

Kapitein Gezelle zond Bert nog om een pak tabak in een winkel aan de kade.

— Zeg dan meteen uw moeder en zusjes nog eens goeden dag, fluisterde hij.

Vlug daalde de knaap de scheepsladder af. Hij vloog naar het winkeltje. Moeder en haar meisjes stonden wat achteraf.

Bert was dadelijk terug. Vrouw Pietersen had hem al bemerkt.

— Moeder, ik kan nog even bij u komen, zei Bert. Daarvoor zond de kapitein mij om tabak, want eigenlijk mag er niemand meer van boord.

— Mijnheer Gezelle is nog bij mij geweest en heeft me beloofd goed voor u te zijn. Dat wist ik wel...

— 't Is toch een schoon schip. hé, moeder! En zoo sterk...

Frans was daar ook.

— Bert, ik gun u alles en toch ben ik jaloersch, zei hij. Straks zit ik weer op mijn kruk en gij dobert op zee...

— Wel, ik heb moed op de reis.

Een magere, bleke vrouw naderde thans. Ze woonde ook in de Schippersstraat.

— Bert, groet mijn man nog eens, zei ze. Hij mag niet meer aan wal.

— Ja, Marie...

— Zeg hem, dat ik elken Zondag naar het kapelletje van Breedene zal gaan voor zijn be-

houden terugkeer. Hij weet het wel, maar zeg het hem toch nog eens.

— Zeker, Marie... En kom dikwijls moeder bezoeken.

— Nu moet ik terug aan boord, hernam Bert.

Hij omhelsde zijn moeder, kuste zijn zusjes, en gaf Marie en Frans de hand. Hij duwde een snik weg. Nu vooral bij al die menschen moest hij zich goed houden. Kennissen riepen zijn naam.

Maar Bert mocht zich niet langer ophouden. Hij had al een gunst gekregen.

Hij klom dus aan boord, en ging naar den kapitein.

— Leg de tabak maar in mijn hut, zei deze. Moeder nog eens goeden dag gezegd?

— Ja, kapitein...

— Zij is een flinke vrouw. En wees nu fier, dat gij haar kunt helpen in al haar zorgen. Ze heeft veel voor u en uw zusjes gedaan.

Bert bracht de tabak weg en was dadelijk terug aan dek. Hij keek naar de menigte op de kade, maar vooral naar moeder en de zusjes, die hij toewuifde.

Men bracht nog eenige kistjes aan. Dat was de laatste en de kostbaarste lading: het geld, waar mede de heeren in Indië allerlei waren moesten koopen, die dan hier met flinke winst verhandeld zouden worden.

De reeder kwam aan boord. Hij nam afscheid

van den kapitein en de andere oversten en wenschte allen een voorspoedige reis en behouden terugkeer. Dan ging hij aan wal terug.

En nu werden de kabels losgemaakt. Men trok met een werktuig de «Prins Eugene» van de kade weg naar de havengeul.

Wat werd er geroepen en gewuifd.

Bert zwaaide met zijn muts. Tranen omfloersden zijn blik. Ja, dit vertrek pakte hem toch. Twee jaren, dat was een heele tijd.

Vlug veegde hij zijn oogen af. Hij zag hoe moeder Louisa omhoog stak. Hij wuifde nog met zijn muts.

— Dag Bert, hoorde hij Frans nog roepen.

— Uw moeder staat naast mijn vrouw, zei een matroos naast hem.

— O ja, Peter... Ik heb Maria nog gesproken. Ik moest u haar groeten doen en ze zei, dat ze elken Zondag naar het kapelletje van Breedene zou gaan om te bidden voor uw veiligen terugkeer.

— Ze is zoo bedroefd omdat ik die reis doe, maar ik kon toch niet leeg blijven loopen.

— Ik heb aan Maria gezegd, dat ze dikwijls moeder moet bezoeken.

— Ja, dan kunnen ze elkaar troosten. Dat verdriet zal slijten. 't Leven van een zeeman en een zeemannsvrouw is niet gemakkelijk, dat weten we.

Statig voer de « Prins Eugeen » heen. De loods hielp ze over de bank. Zoo kwam het schip in volle zee.

Bert keek naar de stad, die hem nu zoo vreemd voor kwam. Maar plots kreeg hij een davering. Een zware slag klonk en het schip daverde. Bert begreep, dat men een kanonschot loste. Hij keerde zich om. Ja, de konstabel en zijn helper stonden aan een der stukken.

Het schip groette de stad met elf schoten. Van het fort Campo vuurde men dan terug als saluut en dank.

De wind blies in de zeilen en de « Prins Eugeen » ving haar lange reis aan.

Bert keek naar het land. Hij zag de blanke duinen en naarmate het vaartuig zich meer verwijderde, rezen er duidelijker torens op.

— Dat is Mariakerke, daar Middelkerke en Westende, vertelde Peter, de man van Marie. Wacht maar, ge zult al gauw ook Nieuwpoort zien. Zeg alles maar innig goeden dag, want het duurt lang eer we terug keeren.

Doch Bert moest naar het kombuis.

Door het vertrek was het middagmaal vertraagd en de mannen dienden straks hun rantsoenen te krijgen.

Bert zou dan den kapitein en de stuurlieden aan tafel dienen. De kok zei hem, hoe hij dit doen moest.

Tegen den avond werden Karel Willems en Pol Jans uit hun boeien verlost. De konstabel, die zooveel als politiemans was aan boord, moest elk van hen zes slagen geven op den blooten rug met een touw, waarin knopen lagen. Men was niet zachtzinnig aan boord.

De twee matrozen dropen dan weg. Ze keken zeer woest.

— Die moeten we ook in 't oog houden, hoorde Bert den bootsman tot den konstabel zeggen.

— Ja, zoo hebben we er een dozijntje... ik ken ze wel. Dat ze opletten!

Peter wees naar een stad, die ginder flauw opdoemde.

— Dat is Duinkerke, zei hij. En daar huizen veel zeeroovers, die ge nooit kunt vertrouwen. We zullen er niet zoo dicht voorbij varen, als we uit Indië met een rijke lading terug keeren. Ook bij Afrika moeten we opletten, want de bruine kerels van Algiers zijn nog grooter dieven.

Bert lag in zijn hangmat lang wakker. Hij voelde zich vreemd te moede en had een groot verlangen naar zijn moeder. Hij schreide zelfs, heel stil. Dat slapen in zoo'n soort net, moest hij ook gewoon worden. Dicht bij hem lag een matroos luid te snorken. Die had er geen hinder van, dat hij niet in een pluimen bed rustte.

IV.

De « Prins Eugeen » was nu vijf weken onder weg, en bevond zich niet ver van de Noordkust van Afrika. Ze had met tegenwind en storm te kampen gehad.

Bert was het al goed gewoon. Hij had zijn tol aan de zeeziekte betaald en nu scheen hij tegen het schommelen en slingeren van het schip bestand. Hij deed goed zijn best. De kapitein en de andere oversten waren zeer tevreden over hem.

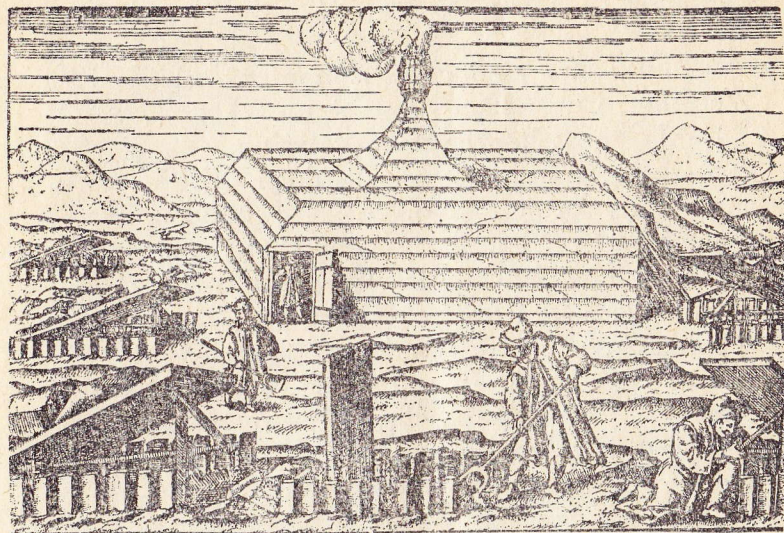
Bert had nog al vrijen tijd. Dan las hij veel. De kapitein had hem een boek gegeven van een Hollandschen zeeman, Gerrit De Veer. 't Was de beschrijving van een reis in de IJszee van Nederlanders, die den Winter op Nova-Zembla doorbrachten en daar veel leden van koude, honger en ziekte stierven. Van hun vernield schip hadden ze er een hut gebouwd.

Bert vond het een spannend verhaal.

Het was nu weer na den middag. Bert had thans geen zin om te lezen. Hij was loomerig, en legde zich tusschendecks op een beschaduwde plekje. Dat deed hij wel meer. Dan kon hij zoo gemakkelijk aan huis denken.

Hij strekte er zich behagelijk uit.

Hij hoorde plots een onaangename stem. Hij herkende die. Ze was van Toon Claas, die den

Op Nova-Zembla.

dag van het vertrek, 's morgens al dronken aan boord kwam.

Claas was reeds meer gestraft geworden voor ongehoorzaamheid, evenals Willems en Jans en nog andere ruwe kerels.

Bert schoof vlug onder het zeil. Hij wist, dat Claas hem niet kon verdragen en hij had al klappen van hem gekregen, zonder dat de jongen daarover bij den kapitein wilde klagen. Toch noemde Claas hem een « mouwveger » van den « oude », zooals men Gezelle noemde.

Het was hier nu een stil hoekje aan boord.

Claas bleef er niet alleen. Willems kwam bij hem.

— Hier kan niemand ons hooren, zei Claas. We moeten nu onzen slag slaan.

— Ja, maar hoever staan de zaken?

— Ik heb er tien die mee doen. En de rest van de matrozen zal volgen. We zouden van nacht moeten handelen. 't Is een stout stuk, maar met durf moet het lukken. We dringen stil in de hut van den « oude », en mijnheertje Gezelle rolt het eerst over boord. Anderen doen het zelfde met den stuurman en een derde ploeg met den constabel. Na den kapitein pakken we den bootzman vast. Die gaat op zijn beurt kopje onder. De heeren van den handel sluiten we in hun hut. Als we het ander volk uitgelegd hebben, dat wij nu meester zijn van het schip en eigen zaken willen doen, vallen ze ons allen bij. En we krijgen de heeren klein. We dooden ze ook en pakken het geld. O, de meeste matrozen zullen wel met ons voor zeeroover willen spelen. Wie weigert, zetten we ergens aan wal.

— Ja, 't moet lukken, meende Willems. Wie zou er niet rijk willen worden?

Claas legde zijn plan verder uit. Bert rilde onder zijn zeil. Welk vreeselijk geheim hoorde hij hier? Een plan van gruwelijke muiterij. Hij wist, hoe het nog op schepen gebeurd was, dat slechte matrozen anderen verlokten tot opstand.

Ze ruimden de oversten uit den weg, maakten zich zoo meester van het schip en werden daar in den vreemde zeeroovers. Ze konden dan natuurlijk niet meer naar hun eigen land terug keeren, maar daar gaven ze niet om.

Bert hield zich doodstil. Moesten Claas en Willems hem bemerken, ze zouden hem zonder aarzelen oppakken en over boord laten glijden. Dat begreep Bert wel. De twee schelmen bleven daar nog een kwartier. Het leek den knaap wel een eeuwigheid.

Eindelijk gingen ze heen. Toen kroop Bert van onder het zeil vandaan en sloop weg. Dadelijk ging hij bij den kapitein. Nu moest hij spreken. Jozef Gezelle schrok hevig, toen hij alles hoorde.

— Zwijgen, Bert, zei hij. God zij gedankt dat ge alles vernomen hebt. Ik zal snel handelen. Maar de schurken mogen niets merken.

De kapitein sprak met den stuurman, dan met de heeren van 't kantoor, daarna met den konstabel, maar ieder beheerschte zich. Alles leek gewoon aan boord.

Onder den schijn van bevelen te geven werden Claas, Willems en Jans naar verschillende deelen van het schip geroepen en daar plots aangehouden en geboeid. De konstabel sloot nog drie anderen op, waarvan hij begreep, dat ze ook in het komplot waren.

Claas, Willems en Jans, eerst afzonderlijk

ondervraagd, loochenden, maar ze spraken elkaar tegen. Jans viel het eerst door de mand en beschuldigde Claas. Ook de anderen werden voorgebracht en legden bekentenissen af. Toen hield de kapitein krijgsraad. In zulke gevallen mocht hij een vonnis laten uitvoeren. De rechtbank bestond uit den gezagvoerder, den stuurman, een der heeren van den handel en twee matrozen. De drie hoofdschuldigen werden ter dood veroordeeld. Claas ging geweldig te keer. Willems toonde zich onverschillig. Jans kermde van angst.

De drie mannen werden door den konstabel en zijn knecht aan den mast opgehangen. De kapitein wilde een streng voorbeeld stellen. Het komplot was te gruwelijk geweest. De lijken werden dan in zee neergelaten.

Drie andere schuldigen kregen een geeseling en zouden den volgenden dag aan land gezet worden.

V.

't Was morgen. Men was dicht bij de kust. De groote boot werd uitgezet. De drie schuldigen moesten er in afdalen. Twaalf man kregen bevel om ze weg te brengen.

Bert zou ook meevaren. Als koksjongen moest hij toezicht houden op het vullen van een vat met frisch water. De drie verbannen toonden zich

zeer deemoedig. De boot roeide naar wal. Men landde op een eenzame kust. Bert hielp het vaatje dragen. Twee matrozen bleven bij de boot.

De drie gevangenen werden losgelaten.

— Laten we naar dat boschje gaan, zei Peter, de man van Marie. Daar zal wel een bron zijn.

De andere schepelingen begaven er zich heen. Bert was blij eens aan wal te zijn. Plots werden allen omsingeld door een sterk gewapende bende.

— Roovers! gilte Peter.

Tegenstand was nutteloos. De Vlamingen werden al te zeer verrast. Een van hen loste nog zijn roer. Hij werd dadelijk gedood. De anderen moesten zich overgeven. Bert beefde als een riet. Was dat nu het einde van zijn zeemansleven?

De bruine mannen leidden hen naar een vaartuig op een rivier, die hier met een bocht achter de kust verborgen was. Twee andere schepen sterk bewapend voeren heen.

— Die moeten de « Prins Eugene » kapen! beveelde Peter.

De matrozen bij de boot zagen de zeerooversvaartuigen. Ze roeiden heen. Maar een kanonshot dwong ze de vlucht te staken. Zij ook moesten zich overgeven.

Op de « Prins Eugene » merkte men het gevaar. Gezelle was verantwoordelijk voor zijn schip. Verdediging tegen die twee Algerijnen

was nutteloos. Alleen een snelle vlucht kon nog baten.

Het Oostendsch schip voer heen, en had een flinken voorsprong. Na een uur kreeg men een ander schip in 't zicht. Het was een Engelschman, die bijstand kon verleen. De Algerijnen gaven toen de achtervolging op. De kapitein jammerde over zijn verloren volk, en hij verweet het zich zelf, dat hij Bert had laten mee gaan. Hij dacht aan zijn moeder.

De Vlaamsche gevangenen moesten een langen tocht maken. De drie boeven waren bij hen en vertelden treiterend, dat zij eerst gegrepen werden en toen hun landgenooten verklikt hadden.

— Ik zal moeder en mijn zusjes niet meer terug zien, kloeg Bert.

— En ik mijn arme Marie niet meer! jammerde Peter.

De gevangenen kwamen eindelijk in een groot dorp. Ze waren nu slaven van de Algerijnen en moesten allerlei werk doen.

VI.

Een jaar was voorbij. Bert en de andere Oostendsche slaven waren nog altijd de gevangenen van een zeeroover. Ze hadden geen hoop op bevrijding. Er leefden daar ongelukkigen, die

al twintig jaar hun lot moesten dragen. Soms kwam de groote baas eens, maar niemand mocht hem aanspreken. Wie poogde te vluchten, werd gedood. En de rampzaligen hechtten toch nog aan hun leven, hoe ellendig dit ook was.

Bert Petersen was een der besten. In het dorp verbleef ook een Engelschman. William Okeley, die toelating had gekregen, een winkeltje te houden. De meeste winst was natuurlijk voor den zeeroover. Okeley voelde medelijden met Bert, den jongsten slaaf, en had gedaan weten te krijgen, dat Bert zijn helper mocht worden. Zoo bleef den knaap zwaren arbeid bespaard.

Peter en de andere Oostendenaars moesten schepen herstellen, zeilen maken en slapen in een schamele tent.

Okeley zon al lang op een ontvluchting, en had de medewerking verkregen van vijf landgenooten, waarvan twee timmerlieden waren. Deze maakten 's nachts in den kelder onder het winkeltje een bootje. Bert merkte daar niets van. Op een avond wekte Okeley den jongen.

— Ga stil mee, zei hij. Vraag niets en zwijg wat er ook gebeurt.

Ze slopen uit de woning. Bert was zeer nieuwsgierig, wat dit beduiden mocht. Aan een heg ontmoetten ze de vijf andere Engelschen. Niemand zei een woord. Uit struikgewas haalden ze het bootje, dat ze gezamenlijk droegen.

Bert's hart begon te bonsen. Zou hij met de Engelschen vluchten? Veilig bereikten ze de kust. De boot werd in het water geschoven.

— Stap in, fluisterde Okeley tot Bert. We nemen de vlucht.

Allen gingen in het schuitje. Maar het water drong door de naden naar binnen. Een der Engelschen sprong er uit en zei, dat hij het zoo niet waagde. De anderen stopten de openingen met kemp.

— O, mag ik Peter halen? vroeg Bert, die aan zijn ouderen vriend dacht.

— Dat kan niet meer, antwoordde zijn meester. En laat ons allen zwijgen.

Nog een verliet het vaartuig, zeggende, dat men zoo nooit over de zee kon geraken. Men bleef dus met vijven. Vier roeiden. Bert moest het water uitscheppen.

Toen de morgen aanbrak, zagen ze nog de Algerijnsche schepen. Maar vandaar bemerkte men gelukkig het kleine vaartuig niet. De leider had gezorgd voor brood, en ook voor drinkwater, dat hij in een zak van geitevel gedaan had. Het doorweekte brood en het water smaakten slecht. Maar dat telden de vluchtelingen niet.

Bert hield zich flink. Hij had nu de heerlijke hoop terug bij moeder en de zusjes te komen. De hitte was vreeselijk. Dikwijls moest Bert het water, dat nog altijd binnen drong, over de roeiers

werpen, om ze te verkoelen. Zoo verliepen vijf dagen en nachten. Nog zagen ze geen land. Allen gevoelden zich afgemat. Sedert twee dagen hadden ze niet meer gegeten. De voorraad was op.

Okeley begreep niet, dat ze nog niet de kust van Spanje zagen. En ze bemerkten geen enkel schip. Van slapen kwam er weinig. Nu en dan sluimerde de een na den ander een tijdje in.

Okeley wierp de riemen neer.

— Ik kan niet meer... ik geef het op, zei hij moedeloos. We zijn verdoold op de zee... We moeten sterven.

— Ik wilde, dat een Algerijnsche zeeroover ons oppikte. Hier moeten we omkomen van honger en dorst! sprak een ander.

— Of we worden krankzinnig! kloeg een derde. O, kon het toch eens regenen, maar de hemel blijft als lood...

De dorst was nog erger dan de honger. Men kon immers het zoute water niet drinken. Hoe smachtend dacht Bert aan de frissche bronnen van het gevangenis-land! Moest de vlucht dan waarlijk uitloopen op den dood?

Het verhaal van deze ware gebeurtenis vervolgt dan:

« Terwijl ze in den uitersten honger en afgematheid elkander bedroefd aankeken, werden ze een in zee slapende schildpad gewaar. Fluks namen ze de roeispanten weer in de hand, roeiden

in stilte op deze prooi toe, wierpen ze in de boot, sneden ze den kop af, verzamelden het bloed, en dronken elk zijn deel daarvan. De lever aten ze op, het vleesch zogen ze uit, en gevoelden hierdoor een wonderlijke herstelling hunner krachten. Met nieuwen moed vielen ze weer aan het roeien. Kort na den middag ontdekten ze land. Hoe groot hun blijdschap was, is lichter in gedachten te begrijpen, als met de tong uit te spreken. Tegen den avond zagen ze een ander eiland. Het eerste was Majorco, dit Formentera. Die eilanden behoorden tot de groep der Balearen, die aan Spanje toebehoorden.

Wat roeiden ze er geestdriftig heen! 't Was duister, toen ze het strand bereikten. Ze stapten uit hun boot en zonken op de knieën om God te danken voor deze redding. Allen waren stijf van het zitten in de enge boot. Wankelend gingen ze op een lichtje af. Ze kwamen aan een huisje, en klopten aan.

Een man deed open en schrok eerst. Hij hield hen dan voor schipbreukelingen. Een der mannen kende Spaansch en vertelde, dat ze ontvlucht waren uit de macht der zeeroovers. De eilander noodigde hen binnen. Hij en zijn vrouw betoonden zich zeer vriendelijk. Ze gaven brood en geitemelk. Okeley was verstandig genoeg, om zijn gezellen te weerhouden veel te eten en te drinken. Stil aan moesten ze zich weer gewennen aan

voedsel. In een schuurtje legden ze zich op stroo te slapen. Wat was de rust nu zoet. Bert zag in zijn droom zijn lieve moeder en zusjes...

Den volgenden dag hadden de geredden gelegenheid om met een visscher naar Valencia, aan de Spaansche kust, te varen. Okeley had geld om, dat te betalen. Hier troffen ze een Engelsch vaartuig aan. De kapitein hoorde het verhaal en bewonderde de vluchtelingen om hun moed. Hij was dadelijk bereid hen mee te nemen naar Engeland.

VII.

Het winterde te Oostende. De sneeuw lag dik in de straten.

Vrouw Petersen zat met haar kinderen in de warme kamer. Marie, de echtgenoot van Peter, kwam als elken avond wat praten. En dan spraken ze van de geliefden, die zoo ver waren. Ze hadden nog geen nieuws vernomen. 't Zou moeten lukken, dat kapitein Gezelle een schip ontmoette, dat naar Vlaanderen of Frankrijk voer, om brieven mee te geven. Er bestond geen geregelde post. En zouden de brieven dan nog terecht komen?

Plots werd er geklopt. Frans, de vriend van Bert, trad binnen. Hij kwam ook nog al eens wat met moeder Petersen klappen.

— Goeden avond, Frans, zei de weduwe. Zet u bij den haard. Ik geloof, dat het weer fel vriest en het zeer koud is.

— Ja, morgen is het Zondag, en dan zal ik mijn hart ophalen aan schaverdijnen, sprak de knaap.

Maar zijn stem klonk zoo vreemd...

— Er is daar een schip binnen gekomen uit Londen met koloniale waren, vervolgde hij.

— Dan zal alles zeker wel een beetje afslaan, hoopte Marie.

Levendig was de handel nog niet in onze gewesten. De scheepvaart werd zeer bemoeilijkt.

— De koopvaarder uit Londen had nieuws van de «Prins Eugeen», hernam Frans, die daar zoo aardig stond te draaien.

— Nieuws van ons volk? vroeg Marie.

— Van Bert...

— Niet van Peter?

— Wat weet ge van Bert? kreet vrouw Peter-
sen.

— Hij is goed gezond...

— Maar mijn man? O, Frans, ge hebt slechte tijding... Zeg het maar! kreunde Marie. Is Peter dood?

— Neen... 't Is een heele geschiedenis... Er zijn mannen van de «Prins Eugeen» weg geraakt...

— Is Peter dood? vroeg Marie weer.

— Neen, neen... geloof me!

— Vertel dan toch, wat ge weet! smeekte de vrouw zenuwachtig.

— Dat zal Bert doen... Hij komt naar Oostende terug.

— Mijn Bert terug? stamelde de weduwe.

— Ja...

— Maar wat zegt ge nu allemaal?

— Ge moogt niet verschrikken... Bert is al in de stad...

Bert stond aan de deur en hoorde alles. Hij was met den Engelschen koopvaarder meegekomen, maar eerst naar Frans gegaan, om moeder niet zoo te overvallen. Frans moest het weerzien voorbereiden, maar nu duurde dit Bert toch te lang. Hij sprong binnen.

— Bert! kreet zijn moeder.

De zoon lag in haar armen. Welk een ontmoeting was dat! Ook de zusjes klemde zich aan hun broer vast.

Marie was opgestaan.

— Bert, o Bert! snikte ze. Waar is Peter? Zeg het maar, als hij dood is!

Bert maakte zich uit de omhelzingen los.

— Peter is niet dood, zei hij. Maar hij is gevangen bij de Algerijnen... Ik zat er ook. Ik kon vluchten... O, God weet het, hoe gaarne ik Peter zou meegenomen hebben, maar het ging niet. Ik was geen meester.

— Gevangen? Waar dan?

Bert vertelde nu in korte woorden, wat er gebeurd was, en hoe hij door de hulp van een Engelschman kon vluchten. Marie weende smartelijk.

— Ik zal mijn man nooit meer terug zien, zei ze. Maar ik ga naar den reeder... dadelijk.

— Ik vergezel u, sprak Bert.

— Nu al? vroeg zijn moeder.

— Ja, dat is mijn plicht... Ik moet verslag uitbrengen.

Moeder erkende, dat haar zoon gelijk had. Frans bleef hier.

Welk een vreugde bij vrouw Petersen. Doch ze had innig medelijden met Peter en Marie, en met de andere gevangenen en hun familie.

Bert bleef wel een uur weg. Toen hij terug keerde, zat het kamertje vol met bureu. Allen wilden het wonderlijk verhaal hooren. Dien avond kwamen er ook nog familieleden van de andere Oostendsche slaven. Hun verdriet was groot.

Maar Bert verzekerde, hoe de reeder zijn best zou doen om de gevangenen te bevrijden.

't Was zeer laat, toen allen heen waren. Bert kon nu naar zijn kamertje. Hoe heerlijk lag hij in zijn eigen bed!

Den volgenden dag kwam er al maar door bezoek. Heel Oostende sprak over Bert. Na de Mis werd hij op het stadhuis geroepen en moest zijn

verhaal doen aan den burgemeester en de scheepenen, die daar vergaderden, al was het Zondag, om over het lot der slaven te spreken. Bert moest de plaats, waar ze verbleven, nader aanduiden. In dat jaar had hij ginder namen van dorpen en kustplaatsen geleerd. Flink bracht hij verslag uit. De burgemeester knikte tevreden. Men zou trachten de ongelukkige Oostendenaars te verlossen.

Al had Bert een ongelukkige reis gehad, toch wilde hij terug naar zee. En hij kon moeder overhalen er in toe te stemmen.

Er zouden nu drie schepen van Oostende naar Indië en China varen. Men had een handelsvereeniging, de Oost-Indische Compagnie gesticht. Bert bood er zich aan en werd als scheepsjongen aangenomen. Hij had immers bewezen, dat hij durf en moed bezat.

Maar het zou wel Zomer zijn, eer zijn schip vertrok.

VIII.

Maar te Oostende had men de ongelukkige slaven niet vergeten. De Gilde der H. Drievuldigheid besloot gelden in te zamelen, om de gevangenen vrij te koopen.

Algerië was een roofstaat en dikwijls reeds had men getracht er de zeeroovers uit te roeien. Maar dat lukte niet. Men onderhandelde dan soms met

den vorst aldaar om slaven tegen losgeld vrij te laten. De burgers te Oostende gaven mild. Het duurde echter lang eer men de onderhandelingen ten einde bracht. Men riep de hulp in van Engelsche regeeringspersonen.

Eindelijk bereikte men het edel doel.

Elf slaven werden vrijgekocht. Dit staat in de kronieken der stad vermeld.

't Was een blijde dag toen de vrijgekochten te Oostende verschenen. Zoo kreeg Marie haar man terug. Maar Bert was toen al in Indië.

Schipper Gezelle lag echter te Oostende. Hij was bij zijn wederkomst verbaasd en zeer verheugd geweest over de redding van zijn scheepsjongen.

De Oost-Indische Compagnie gedijde niet door den naijver van de buurlanden die geen mededinging wilden.

Ons land was een wingewest van Oostenrijk, en onze belangen telden weinig mee.

Bert Petersen kon niet bij de koopvaardij blijven en werd visscher, want hij hield te veel van de zee, om aan wal werk te zoeken.

Frans moest toch op zijn kruk blijven zitten.

't Waren, wat handel en nijverheid betreft, toen droevige dagen in ons land.

't Duurde nog een eeuw, eer de zeevaart haar bloei terug kreeg.

E I N D E.